Prijevodi dijaloga

Prva lekcija
Glazba je super!

Prvo čujete ulomak iz pjesme koju pjeva Marlene Dietrich (1901.–1992.). Marlene Dietrich bila je slavna glumica i pjevačica. Zbog autorskih prava tekst pjesme ne prevodimo.

Prvi prizor: Nekoliko ljudi na ulici nekoga grada sluša uličnoga glazbenika i komentiraju ono što čuju.

1. Žena: Ah, kako je lijepo!
2. Žena: Fantastično!
1. Mladić: Da, glazba je super!

Drugi prizor: Netko iz publike traži cigaretu.

2. Mladić: Imaš li cigaretu za mene?
1. Mladić: Što hoćeš?
2. Mladić: Imaš li cigaretu za mene?
1. Mladić: Da – evo.

Treći prizor: Mladić bi sada htio i vatru.

2. Mladić: Imaš li i vatru (za mene)?
1. Mladić: Vatru? Ne, nemam.
Muškarac: Čekajte, ja imam vatre.
2. Mladić: Hvala!

Druga lekcija
Ex mi je ime

U drugoj se lekciji predstavljaju glavni likovi radijskoga tečaja. Počinje gospođa Berger, voditeljica hotela "Europa".

Gđa Berger: Dakle, moje ime je Berger. Lisa Berger. Ovdje sam šefica, voditeljica hotela "Europa".
Ex: Ona rado pjeva!
Gđa Berger: Da, to je točno.

Zatim se predstavlja Ex. Ona je lik iz mašte, nevidljiva i uvijek spremna na šalu.

Ex: Svatko zna kak' se zovem.
Ex mi je ime – i ja sam dama.
Ne može me se vidjeti, što nitko ne želi razumjeti.
Ali me se može čuti, u to se mogu svi zakleti!
Andreas: I može vrlo dobro smetati.

Treća je osoba Andreas Schäfer, recepcionar u hotelu "Europa". Andreas uz to studira novinarstvo.

Andreas: Hm, dakle, ja sam Andreas. Andreas Schäfer. I ja radim u hotelu "Europa". Ovdje sam recepcionar.
Ex: Ali ti i studiraš!
Andreas: Ma naravno, Ex – ta to znam!
Ex: Ali ne i sve slušateljice i svi slušatelji...
Andreas: Ali sada (znaju) – *nastavlja vrlo službeno* – Ja sam Andreas Schäfer, radim kao recepcionar i studiram novinarstvo. (...) Dobro ovako?
Ex: *(samo se nakašljala)*

Hanna je Clasen sobarica u hotelu "Europa".

Hanna: Jesam li ja sad na redu?
Ex: Da!
Hanna: Dakle, zovem se Hanna. Hanna Clasen. Ja sam sobarica u hotelu "Europa". Rado ovdje radim. U hotel dolazi toliko puno ljudi.
Ex: *(pomalo podrugljivo)* I ona je uvijek tako draga.

Doktor Thürmann stalni je gost hotela "Europa". Živi inače u Berlinu.

Dr. Thürmann: No, dobro – ne uvijek! Ali ja, ja sam takav – drag i – pomalo star. Dakle, ja sam gost u hotelu "Europa". Često sam ovdje u Aachenu. Inače živim u Berlinu.
Ex: *(nestrpljivo)* Vaše ime!
Dr. Thürmann: Molim?
Ex: Kako se zovete?
Dr. Thürmann: A, tako – da. Ime mi je Thürmann.
Ex: Da, to je gospodin dr. Thürmann. On je pomalo nagluh.

Treća lekcija
Hoćeš li me povesti sa sobom?

Andreas je za vikend slobodan: Odlazi s posla i pozdravlja se. Odvest će se autom do Bruxellesa i povest će Hannu.

Andreas: Onda – lijep vikend, gospođo Berger!
Gđa Berger: Hvala, također! I puno zabave u Bruxellesu!
Andreas: Hvala.
Hanna: Što? Ideš u Bruxelles?
Andreas: Imam tamo neki sastanak.
Hanna: Reci, ideš li autom?
Andreas: Da.
Hanna: Htjela bih posjetiti jednu prijateljicu u Bruxellesu. Hoćeš li me povesti?
Andreas: Naravno! Sutra ujutro u osam krećemo. Doći ću po tebe.
Hanna: Baš lijepo! Puno hvala, Andreas. Bog, do sutra.
Andreas: Do sutra!

Tijekom vožnje uhvati ih policijska prometna kotrola: Andreas je prebrzo vozio.

Andreas: O ne, još i to!
Hanna: Što to?
Andreas: Policija! Valjda ću još uspjeti na vrijeme stići na sastanak. *(Andreas zaustavlja automobil.)*
Policajac: Dobar dan, prometna kontrola. Vaše isprave, molim! Upalite svjetlo! O.K. Sve je u redu. Što mislite, gospodine Schäfer: Koliko ste brzo vozili?
Andreas: Ne znam.
Policajac: 130!
Andreas: Vrlo vjerojatno.
Policajac: Ali ovdje smijete voziti samo 100. Zar niste vidjeli znak?
Andreas: Ne. Žao mi je.
Policajac: Hm, to Vam ništa ne pomaže. To Vas stoji 80 maraka.

Četvrta lekcija
Sigurno imate plan grada?

Neki bračni par stiže na aachenski glavni željeznički kolodvor. Odlaze do informacijskog centra.

Obavijest preko razglasa: Aachen. Aachen – glavni željeznički kolodvor. Linija ovdje završava. Imate vezu za Köln na trećem kolosijeku. Polazak u 18 sati i 02 minute.

G. Frisch: No, konačno! Dođi, sad nam je prvo potreban plan grada.
Gđa Frisch: Hoćeš li ga kupiti?
G. Frisch: Ne. Zar ne vidiš *i*? To je informacijski centar. Tamo sigurno ima plan grada.
Službenica: Mogu li Vam pomoći?
G. Frisch: Da, rado. Sigurno imate plan grada?

Službenica: *(Rasklapa plan grada i objašnjava)* Da, naravno. Pogledajte: Ovdje je glavni kolodvor. Sada ste ovdje. A tu je središte grada. Recite, imate li već neki hotel?
Gđa Frisch: Da, hotel "Europa".
Službenica: On se nalazi upravo ovdje.
G. Frisch: Kako praktično!
Gđa Frisch: No, prekrasno. Puno (Vam) hvala.

U hotelu "Europa" par se raspituje ima li u blizini neki restoran.

G. Frisch: Možete li nam preporučiti neki restoran u blizini?
Andreas: Rado! Odmah iza ugla je pizzeria.
G. Frisch: O, da! Talijanska (jela) su mi uvijek slasna!
Gđa Frisch: Ne, dakle stvarno ne. Njih ima posvuda.
Andreas: želite li možda jesti francusku (kuhinju)?
Gđa Frisch: Ne, hvala. Želimo jesti neko njemačko jelo.
Andras: Onda vam mogu preporučiti *Postwagen*. Kuhinja je dobra i s umjerenim cijenama.
G. Frisch: Hvala. To ćemo kušati.

Peta lekcija
Podijelit ću piće

Andreas slavi rođendan. Kod kuće je priredio tulum za prijatelje.

Prijatelji: *(pjevajući)* Happy birthday to you...
Prijateljica: Sve najbolje za rođendan!
1. Prijatelj: Srdačne čestitke!
Andreas: Hvala! Uđite!
1. Prijatelj: Evo – poklon za tebe!
Prijateljica: I još jedan!
2. Prijatelj: I još jedan!
Andreas: Hvala. *(počinje otvarati darove)* Plakat je baš dobar! Hvala, Martine! A što je tu unutra?
Prijateljica: Daj, razmotaj!
Andreas: *(čita)* Škorpion.
Prijateljica: To je horoskop, Andreas. Tvoj horoskop! Ti si škorpion.
Andreas: Da, točno. *(počinje čitati)* Čovjek rođen u znaku škorpiona traga za tajnama. On želi vidjeti pozadinu stvari. Želi...
Prijateljica: To moraš pročitati u miru.
Andreas: I onda znam sve o sebi, ili?
Prijateljiica: Možda.

Prijatelji počinju jesti, piti, pričati ...

Andreas: Onda – tu je jelo.
Prijateljica: Ludo! Jako sam gladna.
Andreas: A tu su čaše i pribor za jelo.

1. Prijatelj: Ja ću podijeliti piće. Tko hoće sok?
2. Prijatelj: Ja!
Prijateljica: Ima li i vina?
Andreas: Naravno! Želiš li crno ili bijelo? *(Primjedba: u njemačkom se crno vino naziva* rot – *crveno vino)*
Prijateljica: Ja bih crno.
1. Prijatelj: Trebaju mi ubrusi. Zar ih tu nema?
Prijateljica: Gdje su tanjuri? Nema više tanjura!
2. Prijatelj: Ima, ovdje su. Zar ovdje nema glazbe?
Andras: Kako da ne!

Šesta lekcija
On ne zna kad mu je rođendan?

Andreas zahvaljuje gospođi Berger na knjizi koju mu je poklonila za rođendan.

Gđa Berger: Dobro jutro, gospodine Schäfer.
Andreas: Dobro jutro, gospođo Berger. Hvala za knjigu!
Hanna: Kakvu knjigu?
Gđa Berger: Gospodin Schäfer je jučer imao rođendan i...
Hanna: Imao si rođendan! Onda naknadno sve najbolje!
Andras: Hvala! Dakle – jedna mi se priča iz knjige posebno svidjela.
Gđa Berger: Koja?
Andreas: Priča Şinasija Dikmena. Zove se: *Kein Geburtstag, keine Integration.*
Hanna: Što? Od koga?
Andreas: Priča jednog Turčina. On ne zna kad je rođen.
Hanna: Što? Ne zna kad mu je rođendan?

Andreas pripovijeda priču iz knjige. Naslov joj je "Bez rođendana, bez integracije" a napisao ju je turski pisac Şinasi Dikmen.

Andreas: Priča počinje ovako: "Ja nemam rođendan. U mojoj putovnici naravno stoji jedan datum, ali to nije stvarni dan mog rođenja. To je samo službeni datum rođenja."
Hanna: I onda?
Andreas: Dikmen prvo pita svoju majku. Ona razmišlja i razmišlja, a zatim kaže:Toga je dana nestao naš bik." A onda priča i priča o biku ... ali dan i godišnje doba više ne zna.

Dikmen je nekoliko puta pokušavao doznati na koji je dan rođen. Svatko se prisjetio neke priče o nečemu što se tog dana dogodilo, ali točan nadnevak ne zna nitko...

Andreas: Dikmen pita svoju sestru. Ona kaže: "Naravno da znam. Tog sam dana prvi put vidjela svoga muža." I ona priča i priča, ali dan i godišnje doba više ne zna. Dikmen pita svoga zeta. Pita svoga učitelja. Pita najstarijega u selu. Svi pričaju neku priču, ali Dikmen nije doznao kada mu je rođendan.

Hanna: To je čudno.

Andreas: Ne, to je samo drukčije.!

Sedma lekcija
Daj mi prospekte, molim te!

Bračni par Frisch prelistava prospekte Aachena u kojima su navedena značajnija mjesta u gradu.

G. Frisch: Imaš li neki prospekt Aachena?

Gđa Frisch: Neki? Četiri!

G. Frisch: Daj mi prospekte, molim te!

Gđa Frisch: Da, trenutak samo. – Evo!

G. Frisch: *(prelistava prospekt i dijelove čita naglas)* Otkrijte Aachen! Aachen – grad u srcu Europe, tik uz Nizozemsku i Belgiju.

Gđa Frisch: Ta, to znamo!

G. Frisch: Aachen – umjetničko središte.

Gđa Frisch: Nezanimljivo!

G. Frisch: Aachen – lječilišni i kupališni grad.

Gđa Frisch: Ne treba nam.

G. Frisch: Aachen – kongresni grad.

Gđa Frisch: Raditi mogu i kod kuće.

G. Frisch: Aachen vam nudi puno toga.

Gđa Frisch: I što mi ti nudiš?

G. Frisch: Aachen – grad s ugodnim ozračjem. Središte je grada raj za kupovanje. To je pak nešto za tebe.

Gđa Frisch: No, što se toga tiče to me vrlo zanima.

G. Frisch: Našim ćemo posjetiteljima rado dati daljnje obavijesti.

Gospođa Frisch razgledava neki drugi prospekt.

Gđa Frisch: *(čita naglas)* Pokazat ćemo vam Aachen! Otkrijte suvremenost i prošlost! Počnimo naš obilazak kod katedrale. *(obraća se suprugu)*
Evo – ovo je za tebe! *(čita dalje)* Spremite dobro raspoloženje, nešto novca, naravno, i ne zaboravite naočale! *(suprugu)* Ti uvijek zaboravljaš svoje naočale. Evo – dat ću ti ih već sada. Odmah ih spremi!
(čita dalje) I već može početi.

G. Frisch: Da, idemo onda!

Osma lekcija
O njoj više nisam ništa čuo

Andreas, doktor Thürmann i gospođa Berger opušteno sjede skupa u nekom kafiću. Dr. Thürmann i gospođa Berger pitaju za nevidljivu Ex, uvijek spremnu na šalu. Na jednom zajedničkom izletu Ex je nestala.

Dr. Thürmann: Što je s Vašim drugim glasom?
Gđa Berger: Da, što je s Ex? Je li ponovo ovdje?
Andreas: Ne, nažalost nije. Nisam više ništa čuo o njoj.
Gđa Berger: Ona je tada bila nestala. Zašto?
Andreas: Nemam pojma!
Dr. Thürmann: Recite: kakva je to priča – drugi glas, Ex? Uopće ništa ne razumijem.
Andreas: No, dobro. Ispričat ću Vam tu priču. Ali, ona je luda, to je bajka...
Gđa Berger: No ispričajte već! Ni ja još ne znam tu priču.

Andreas još jednom pripovijeda o onoj večeri kada mu je odjednom stigla Ex: bio je kod kuće i čitao knjigu – naslov joj je bio "Heinzelmännchen zu Köln".

Andreas: Bio sam kod kuće, slušao glazbu i čitao knjigu *Heinzelmannchen zu Köln*. A patuljci su uvijek noću svršavali poslove umjesto ljudi. Tako, malo sam sanjario i poželio da i ja dobijem takvu neku pomoć.
Dr. Thürmann: I onda?
Andreas: Tada se pojavila Ex.
Dr. Thürmann: Kako mislite to – pojavila?
Andreas: Čuo sam neki glas, ali nikoga nisam vidio. Jednostavno je bila tu.
Gđa Berger: Ona je dakle došla iz Vaše knjige?
Andreas: Da. I ja sam je nazvao Ex. *Ex* i znači *iz* – na latinskom.
Gđa Berger: To je dakle Vaš drugi glas!?
Dr. Thürmann: Priča je uistinu čudnovata – i očaravajuća.

Deveta lekcija
Pjevala sam joj pjesmu

Doktor Thürmann, gospođa Berger i Andreas prisjećaju se dana kada su zajedno bili na izletu brodom po Rajni. Ex je tog dana također bila s njima.

Dr. Thürmann: Zajedno smo se povezli brodom.
Andreas: Ex je bila vrlo dobre volje.
Gđa Berger: Tada smo prolazili pored hridi Loreley.

Andreas: I Ex je odjednom rekla: "Loreley. Ja je poznajem! Bila je vrlo lijepa."
Gđa Berger: A ja sam joj pjevala pjesmu o Loreley.
Andreas: Zatim je kormilar rekao: *(oponaša kormilara)* U ovoj je hridi ranije bila pećina. I tamo su živjeli čovječuljci.
Dr. Thürmann: Kaže legenda!

Sve troje razmišljaju gdje bi mogla biti Ex koja je za vrijeme vožnje nestala.

Andreas: Odmah sam pitao Ex: Ex, jesti li ti to znala? Ali ona nije odgovorila. Prvo je jednostavno bila tu, a sada je jednostavno nema.
Dr. Thürmann: Hm.
Gđa Berger: Ali – sasvim je jasno!
Andreas: Što?
Gđa Berger: Taži čovječuljke!
Andreas: Kako?
Dr. Thürmann: No, to je pak njezina priča: Ex i čovječuljci!
Andreas: Da, možda. I što bih ja sad trebao napraviti?
Gđa Berger: *(uz smijeh)* Pričekati i razmisliti!
Andreas: *(sam sebi)* A toliko mi je draga.
Dr. Thürmann: Ma znate: sutra putujem za Berlin. Mladiću, dođite u Berlin – sa ili bez Ex!

Deseta lekcija
Htjela bih predbilježiti sobu

Rezervirati sobu može biti vrlo jednostavno...

Muškarac: Dobar dan. Ime mi je Scherer. Htio bih rezervirati dvokrevetnu sobu – od 1. do 3. svibnja.

Rezervirati sobu može biti i kompliciranije – kao kod žene koja je iz Frankfurta nazvala hotel "Europa" kako bi predbilježila sobu za svoju obitelj.

(zvoni telefon)
Andreas: Hotel "Europa". Dobar dan.
Žena: Dobar dan. Zovem se Becker. Zovem iz Frankfurta. Moja je prijateljica bila kod Vas – i bila je vrlo zadovoljna.
Andreas: To me raduje. Što mogu učiniti za Vas?
Žena: Dakle, muž mi je rekao da bih vas trebala nazvati. Želimo doći u Aachen. I sad bih htjela rado predbilježiti jednu sobu. Dolazimo s dvoje djece. Mogu li oni spavati s nama u sobi?
Andreas: Svakako. To nije problem.
(čuje se lajanje psa)

Žena: Tiho, Bello! Ti ideš naravno. Da, naš Bello trebao bi također doći s nama.
Andreas: Bello? Je li to Vaš pas?
Žena: Da, zar ga niste čuli?
Andreas: Da, kako da ne. Ali to je teško. Znate, u načelu se životinje ne smiju dovoditi.

Andreas pita kada obitelj Becker dolazi i koliko dugo namjerava ostati.

Žena: Ali naš je Bello sasvim dobar.
Andreas: Da, hm, kada biste onda došli?
Žena: U svibnju, početkom svibnja, u petak.
Andreas: Mislite, petak, 1. svibnja?
Žena: Da.
Andreas: I koliko dugo stajete?
Žena: Do nedjelje. U ponedjeljak moramo ponovo raditi.
Andreas: Dakle, jedna soba za četiri osobe.
Žena: I Bello!
Andreas: Za vikend od 1. svibnja. Ali moram još razgovarati sa svojom šeficom, zbog Bella. Dat ćete mi Vaš telefonski broj? Obavijestit ću Vas onda.
Žena: Da, dakle, Frankfurt 069, zatim 98 21 41.
Andreas: Hvala. Do viđenja.

Jedanaesta lekcija
Ona je rasula grašak

Priča je u ovoj lekciji izmišljena: Ex je u posjetu patuljcima. Konačno, Ex je Andreasu stigla iz knjige u kojoj je ispripovijedana legenda o patuljcima, čovječuljcima iz Kölna ("Heinzelmännchen zu Köln"). Ex želi doznati zašto čovječuljci više ne žele pomagati ljudima.

Ex: Halo, čovječuljci, evo me ponovo!
Čovječuljak: Kakvo iznenađenje! Otkud ti stižeš?
Ex: Sada sam kod ljudi.
Čovječuljak: Misliš kod jednog čovjeka.
Ex: Da, odakle znaš?
Čovječuljak: To je moja tajna.
Ex: Što onda radite sada?
Čovječuljak: *(šaleći se)* Reci: želiš li intervju? Jesi li sada i novinarka?
Ex: Ne! Ali molim te, ispričaj mi: Zašto više ne pomažete ljudima? Što se tada dogodilo?

Ex doznaje cijelu priču: Znatiželjna žena jednog krojača rasula je patuljcima grašak po stepenicama kako bi napokon vidjela tko to noću njezinom mužu dovršava posao.

Čovječuljak: Tada, tada ... Bilo je to ovako: Radili smo za ljude. I za krojača. Šili smo mu odjeću. Ali, njegova žena, ona je bila vrlo radoznala.
Ex: Kao ja!
Čovječuljak: Da, kao ti! Ali ona je bila i vrlo zločesta. Rasula je grašak po stubama – puno puno graška. Mi smo se spotaknuli – to je jako boljelo.
Ex: Ali zašto je rasula grašak?
Čovječuljak: Mi smo radili noću. A krojačeva nas je žena pod svaku cijenu htjela vidjeti. Kad smo se spotaknuli, ona nas je čula. Upalila je svjetlo ... I onda smo brzo nestali.
Ex: Zauvijek?

Dvanaesta lekcija
Netko bi trebao reći čarobnu riječ

Ex doznaje tajni zakon patuljastih vilenjaka: moraju ostati nevidljivi za ljude.

Čovječuljak: Nitko nas nije mogao vidjeti. Nitko nas nije trebao vidjeti.
Ex: Ali zašto? Zašto vas nitko nije smio vidjeti?
Čovječuljak: Htjeli smo za ljude ostati nevidljivi. To je zakon patuljastih vilenjaka! I ti želiš ostati nevidljiva, Ex. Ili?
Ex: *(panično)* O da, u svakom slučaju.

Ex doznaje kako je i zašto došla Andreasu.

Ex: Molim te, reci: Otkuda dolazim?
Čovječuljak: Sasvim jednostavno, Ex: Sakrili smo te u knjigu o čovječuljcima.
Ex: Mene???
Čovječuljak: No, dobro, jednog ženskog vilenjaka – znatiželjnog kao krojačeva žena.
Ex: I tako zločestu?
Čovječuljak: To bi trebala sama odlučiti. Netko je trebao reći čarobnu riječ. Kod te čarobne riječi trebala si napustiti knjigu i živjeti s ljudima – nevidljiva kao mi.
Ex: I kako glasi čarobna riječ?
Čovječuljak: To moraš sama pronaći. Andreas je tu čarobnu riječ rekao. Zbog toga si kod njega.
Ex.: A, tako?!

Trinaesta lekcija
Gdje ste parkirali svoj auto?

Do recepcije hotela "Europa" stiže jedan gost – sav uzbuđen tvrdi kako mu auto nije više na mjestu na kojem ga je ostavio.

Gost: Nema mi auta!
Andreas: Nema Vam auta? Jeste li sasvim sigurni?
Gost: Naravno! Naravno da sam sasvim siguran! Konačno nisam slijep!
Andreas: Razmislite: gdje ste parkirali??
Gost: U Bismarckovoj ulici. Odmah iza ugla.
Andreas: Tamo je zaustavljanje zabranjeno.
Gost: Što? Ne vjerujem. Nisam vidio nikakav znak.
Andreas: Mogu vam ga pokazati.
Gost: No, molim – to bih htio vidjeti.
(obojica izlaze na ulicu)
Andreas: Ovdje, vidite: zabrana zaustavljanja od 15,00 do 18,00 sati.
Gost: To ne može biti istina!

Taj je gost auto parkirao u jednoj vrlo prometnoj ulici. Andreas stoga predmnijeva da je auto odnio "pauk" – a to se događa često ukoliko parkirani automobili ometaju promet.

Andreas: Koliko dugo ste tamo parkirali?
Gost: Sasvim kratko. No, dobro. Došao sam po suprugu, parkirao i odnio njezine stvari u hotelsku sobu.
Andreas: I onda ste odmah ponovo otišli do svog auta?
Gost: Ne, ne odmah.
Andreas: Koliko ste dugo bili u sobi?
Gost: Jeste li vi iz policije ili što se sada događa?
Andreas: Ne, naravno da nisam. Ali Vaš su auto vjerojatno odvukli.
Gost: I kako mogu auto sada ponovo dobiti?
Andreas: Za to morate stvarno nazvati policiju.
Gost: Zašto niste odmah rekli?
Andreas: Što?
Gost: To sa zabranom zaustavljanja! To ja zovem hotelskom uslugom ...

Četrnaesta lekcija
Tada su se sjetili Fredericka

Gospođa Berger Andreasu pripovijeda priču talijanskog pisca Lea Lionnija "Frederick". Priča opisuje obitelj poljskih miševa koja skuplja zalihe hrane za zimu. Jedan od njih, Frederick, skuplja nešto posebno: sunčeve zrake, boje i riječi.

Gđa Berger: Bila jednom jedna obitelj poljskih miševa. Ljeto se bližilo kraju, a oni su prikupljali zalihe za zimu. Skupljali su zrnje, orahe i slamu. Samo jedan nije radio ništa: Frederick.
"Frederick", pitali su poljski miševi, "zašto ne radiš?"
"Ja radim", rekao je Frederick, "skupljam sunčane zrake za zimu."
Nešto kasnije pitali su: "Frederick, što sad radiš?"
"Skupljam boje", rekao je on.
I ponovo nešto kasnije pitali su: "Frederick, sanjaš li?"
"Ne", rekao je Frederick, "skupljam riječi za zimu."

I došla je zima. Bila je duga, zalihe koje su miševi prikupili tijekom ljeta bile su potrošene – u tom je trenutku Frederick izvadio svoje posebne zalihe te ih je poklonio drugim miševima.

Gđa Berger: Došla je zima i odjednom je bilo vrlo hladno. Tada su se sjetili Fredericka. "Frederick, što rade tvoje zalihe?" pitali su poljski miševi.
"Zažmirite", rekao je Frederick, "sada ću vam poslati sunčane zrake."
Poljski su miševi zatvorili oči i osjetili toplinu. "A što je s bojama?" pitali su poljski miševi.
"Ponovo zažmirite", rekao je Frederick. I pričao je o crvenim i plavim cvjetovima, o žutoj slami. Poljski su miševi zatvorili oči i vidjeli su boje.
"A što je s riječima?" pitali su poljski miševi.
I Frederick je donio riječi i ispričao jednu mišju priču... Bila je vrlo lijepa. Poljski su miševi bili oduševljeni i klicali su:
"Frederick, pa ti si pjesnik!"

Petnaesta lekcija
Nevidljiva i drska

Andreas sjedi tužan kod kuće i misli na Ex. Ali kada izgovori čarobnu riječ ***sowieso,*** *Ex mu se vraća.*

Andreas: *(sam sebi)* Ah, Ex, evo tu mi je knjiga o čovječuljcima, ali ti – tebe nema! Šteta! To me rastužuje. Ali možda *sowieso* (ionako) nisi bila kod mene sretna.
Ex: Halo, halo – Andreas.
Andreas: Što je to bilo? Zar me je netko zvao?
Ex: Da, ja! Ponovo sam tu!
Andreas: Ex? Ex? Jesi li to ti?
Ex: Da, ja sam. Zar me više ne poznaješ?
Andreas: Naravno da te još uvijek poznajem! Ali ti si još uvijek nevidljiva! Reci: Jesi li dobro?
Ex: O, da! Prekrasno, vrlo dobro, fantastično, super...

Andreas: No, dobro, no dobro! Čujem: ti si još uvijek stara Ex – nevidljiva i ...
Ex: ...drska.

Andreas i Ex pričaju o patuljcima. Ex prešućuje da ih je srela, a Andreas tješi Ex kako su čovječuljci – Heinzelmännchen samo jedna izmišljena priča.

Andreas: Ex, gdje si bila tako dugo?
Ex: Tražila sam čovječuljke.
Andreas: I? Jesi li ih našla?
Ex: Ne, nisu više bili tamo.
Andreas: Naravno da nisu, Ex. *Heinzelmännchen* – sve je to samo izmišljena priča.
Ex: A ja? Jesam li i ja samo jedna priča?
Andreas: To još uvijek ne znam. Postojiš, ali te ne vidim!
Ex: I ne pokušavaj! Znaš, i krojačeva je žena htjela vidjeti čovječuljke.
Andreas: Znam, rasula je grašak.
Ex: I onda su svi čovječuljci nestali.
Andreas: Ali Ex, ja neću rasipati nikakav grašak. Ti ne bi trebala nikada više nestati!

Šesnaesta lekcija
Ali danas je to drukčije

Ex i Andreas putuju željeznicom od Kölna do Berlina. U Kölnu ulaze u vlak, a tamo vide i poznatu kölnsku katedralu. Gradnja te crkve počela je 1248. godine, nastavljena je 1560. a završena je u razdoblju od 1842. do 1880. godine. Katedrala se nalazi tik uz glavni željeznički kolodvor. Na izlasku iz kolodvora tračnice vode na most preko rijeke Rajne.

Andreas: Ex, imamo sreće! Ovdje, kupe je sasvim prazan.
Ex: Ja želim mjesto do prozora.
Andreas: Ma, naravno!
Ex: Ludo – već idemo! Što je sad to?
Andreas: To je katedrala.
Ex: Kako je lijepa!
Andreas: I vrlo stara.
Ex: Gledaj, vozimo preko vode.
Andreas: To je Rajna – nju već poznaješ.

Iz Kölna put ih vodi kroz napučeno Rursko područje. Tu je do 1970. godine bilo najznačajnije industrijsko područje u Njemačkoj: Essen i Bochum su bili rudarski gradovi. U to je vrijeme bilo puno rudnika. Tu svoje sjedište imaju i brojne čeličane (primjerice Krupp). Danas Rursko područje više nije industrijsko središte (štetno za zdravlje), već područje u kojem se nalaze brojna sveučilišta, postaje značajno kulturno središte (film, kazalište, muzeji) te važno središte za istraživanja ekoloških tehnologija.

Vlakovođa: Essen – glavni kolodvor!
Bochum – glavni kolodvor!
Dortmund – glavni kolodvor!
Ex: Koliko gradova!
Andreas: Da, ovdje ima jako puno industrije i ovdje živi puno ljudi.
Ex: Industrije?
Andreas: Da. Prije je ovdje bilo vrlo puno čeličana i željezara, ali prije svega rudnika. Ali danas je to drukčije. Još uvijek ima dosta industrije, ali se kopa manje ugljena. U Bochumu se proizvode automobili. – Ali piva iz Dortmunda još uvijek ima. A nebo više nije sivo, već ponovo plavo!

U njemačkoj saveznoj zemlji Sjevernom Porajnju i Vestfaliji ne nalaze se samo industrijska središta. Područje oko Münstera je poljoprivredni kraj; tu se uzgajaju svinje i konji.

Ex: Vidi, tamo na livadi su svinje i konji!
Andreas: Naravno, sada smo već u Vestfaliji. Ovdje jedva da još postoji industrija, puno je više poljoprivrede.

Ex želi znati koliko još dugo moraju putovati.

Vlakovođa: Bielefeld – glavni kolodvor!
Hannover – glavni kolodvor!
Ex: Koliko to još traje?
Andreas: Znam, vožnja dugo traje, ali sada smo već prošli pola puta.
Ex: Koliko još traje?
Andreas: Još četiri sata. Dođi, idemo u vagon-restoran.

Ex se počinje dosađivati – kad god pogleda kroz prozor vlaka uvijek vidi isti krajobraz: šume, rijeke, livade, polja...

Ex: Ovdje ima samo šuma, cvijeća i rijeka, nikakvi gradovi, samo sela – to je dosadno.
Andreas: Onda odspavaj malo.

Ex je malo odspavala i neposredno pred Berlinom se probudila.

Vlakovođa: Potsdam – ovdje Potsdam.
Ex: Jesmo li stigli?
Andreas: Ne, ali sljedeća je postaja Berlin.
Ex: No, konačno!

Sedamnaesta lekcija
U Berlinu imam još jedan kovčeg

Ova je lekcija drukčija od dosadašnjih: riječ je o zvučnome kolažu na temu Berlin – s ekspresijama i obavijestima o Berlinu u prošlosti i Berlinu danas. U lekciji nema objašnjenja uz gramatičko gradivo kao ni vježaba.

U zvučnom se kolažu može čuti:

1. Ulomak iz glazbenog djela iz tridesetih godina, snimljenog u Berlinu: *Das Spatzenkonzert* Petera Igelhoffa

2. Poznata pjesma *Das ist die Berliner Luft* koju je tridesetih godina izvodila Lizzi Waldmüller

3. Pjesma vokalne skupine *Comedian Harmonists* koja je tridesetih godina bila vrlo popularna. Sastav je nastupao u velikim dvoranama, a brojne njihove pjesme poznate su još i danas – tako i skladba *Mein kleiner grüner Kaktus*. Sastavu Comedian Harmonists 1934. godine zabranjeno je nastupanje jer su trojica glazbenika te skupine bili Židovi.

4. Radijski govor njemačkog književnika Thomasa Manna (1875.–1955.) koji je 1933. emigrirao u Švicarsku, a 1939. godine odlazi u SAD. Američko državljanstvo dobiva 1944. Govor je emitiran 10. svibnja 1945. godine, dva dana nakon kapitulacije Njemačke. Tekst govora zbog zaštićenih autorskih prava smije biti objavljen samo na njemačkom jeziku.

5. Nakon okončanja Drugog svjetskog rata (1945.) Njemačka je bila podijeljena u dvije države – Saveznu Republiku Njemačku (Zapadna Njemačka) i Njemačku Demokratsku Republiku (Istočna Njemačka). Podijeljen je bio i grad Berlin. Vlasti su Istočne Njemačke 1961. godine uz demarkacijsku crtu dale izgraditi zid. Američki je general Clay 24. listopada 1950. stanovnicima Berlina predao zvono slobode koje se, smješteno u viječnicu gradske četvrti Schöneberg, oglašavalo svakoga dana u podne. U Berlin je 26. ožujka 1963. stigao američki predsjednik John F. Kennedy koji je pred tom viječnicom izgovorio poznatu rečenicu:
Ich bin ein Berliner.

6. Berlinčani su poznati po "oštrom" jeziku. Sljedeći dijalog u kojem možete čuti karakteristično berlinsko narječje može oprimjeriti njihov smisao za humor.

Berlinčanka:	Možeš li ići u kupovinu?
Berlinčanin:	Što mogu?
Berlinčanka:	Pa, u kupovinu!
Berlinčanin:	Ja? Pa zašto?
Berlinčanka:	A zašto ne!
Berlinčanin:	Ne da mi se.
Berlinčanka:	Ni meni.
Berlinčanin:	Prestani, mislim da je sad dosta, ili?

7. Berlin je oduvijek bio, i danas je grad različitih kultura, grad u kojem žive brojni stranci. Do rušenja Berlinskog zida u Berlinu su poglavito živjeli Turci. U kolažu možete čuti dijalog na turskom, a prijevod njihovoga razgovora glasi:

Turkinja: Dobar dan.
Turčin: Dobar dan. Što želite?
Turkinja: Jedan *döner.
Turčin: Izvolite.

* Döner: *sitno izrezani komadi pečene janjetine s kruhom.*

8. Marlene Dietrich, pjevačica i glumica, slavna je postala 1930. godine filmom *Der blaue Engel* (Plavi anđeo). Njemačku napušta 1936. i živi u Sjedinjenim Američkim Državama. Od 1941. nakon što je SAD ušao u rat, M. Dietrich je u odori američke vojske posjećivala i zabavljala američke vojnike stacionirane u Europi. Do smrti (1992.) živjela je u Parizu. Nakon ponovnog ujedinjenja Njemačke i Berlina izrazila je želju da bude pokopana u gradu iz kojeg je potekla – Berlinu. Pjesma *Ich hab' noch einen Koffer in Berlin* je iz godine 1948. Prijevod pjesme zbog zaštićenih prava nije tiskan.

Osamnaesta lekcija
Kolodvor Zoo

Andreas i Ex stižu u Berlin na kolodvor Zoo.

Obavijest s razglasa: Berlin – željeznički kolodvor Zoo.
Andreas: Dođi, Ex, moramo izaći.
Ex: Zašto? Želiš ići u zoološki vrt?
Andreas: Ne, kolodvor se tako zove.
Ex: Zašto?
Andreas: Zato što je zoološki vrt sasvim blizu.
Ex: Zoološki vrt, usred grada?
Andreas: Da, jer je star već 150 godina.
A tada Berlin još nije bio toliko velik.
Ex: Zašto?
Andreas: Zašto, zašto zašto je banana kriva? *(= doslovan prijevod što bi u hrvatskom moglo odgovarati frazi: Zašto, zašto – za babino brašno.)*
Ex: Ne znam.
Andreas: Zato što previše zapitkuješ! Sad dođi konačno!

Ex otkriva memorijalnu crkvu koja kao ruševina podsjeća na Drugi svjetski rat. Andreas želi čim prije doći do svojih prijatelja.

Ex: Gledaj, ova je crkva uništena!
Andreas: Da, to je jedna ruševina.
Ex: Zašto?
Andreas: Rat je uništio crkvu. A kao sjećanje trebala bi ostati stajati tako razrušena. Berlinčani su to tako htjeli.
Ex: Hoćemo li unutra?
Andreas: Ne, Ex, ne sada. Sada idemo u Kantovu ulicu.

Ex: Zašto?
Andreas: Zato jer tamo spavamo. Tamo stanuju moji prijatelji.
Ex: A što je s doktorom Thürmannom?
Andreas: Njega ću kasnije nazvati.

Devetnaesta lekcija
Lijepo da ste u Berlinu

Andreas bira telefonski broj dr. Thürmanna. Dogovaraju se gdje će se sastati i odluče da to bude vožnja gradom u autobusu broj 100. Autobus vozi od kolodvora Zoo do poznatog trga u bivšem istočnom Berlinu – Alexanderplatza, a uz put prolazi pored glavnih znamenitosti grada koje valja vidjeti.

Andreas: Dobra večer, gospodine Thürmann. Ovdje Andreas Schäfer.
Dr. Thürmann: Dobra večer, gospodine Schäfer. Već ste u Berlinu?
Andreas: Da, možemo ostati u Berlinu tjedan dana.
Dr. Thürmann: Lijepo da ste u Berlinu.
Andreas: Za sada smo kod mojih prijatelja.
Dr. Thürmann: Kažete *mi?*
Andreas: A, tako, Vi još ne znate da je Ex ponovo tu.
Dr. Thürmann: To me raduje! Onda, što radite sutra?
Andreas: Mislim da ćemo razgledati Berlin.
Dr. Thürmann: Predlažem vam nešto: Možemo se zajedno povesti autobusom broj 100. On vozi od zoološkog vrta do *Alexa*. To je vrlo lijepa vožnja kroz Berlin.
Ex: Alex? Tko je Alex?
Andreas: To je trg, Alexanderplatz. Oprostite, gospodine dr. Thürmann.
Dr. Thürmann: Ma dobro. Recimo sutra u deset sati na kolodvoru Zoo?
Andreas: A gdje točno?
Dr. Thürmann: Na autobusnoj postaji, dogovoreno?
Ex: Dogovoreno.
Andreas: Onda, (do viđenja) do sutra!

Ex ushićeno otkriva jednog "anđela" – a riječ je o Stupu pobjede postavljenom 1871. godine: on podsjeća na rat između Francuske i Njemačke te na ujedinjenje do tada samostalnih njemačkih država.

Ex: Gledaj, tamoje gore jedan anđeo.
Dr. Thürmann: Ex, to je Stup pobjede.
Ex: Zašto se tako zove?
Andreas: Ex, znaš da postoje ratovi – nažalost.
Dr. Thürmann: I prije je bilo ratova. A Stup pobjede je spomenik jednoj pobjedi – nakon rata između Njemačke i Francuske.
Andreas: Bilo je to davno, 1871.
Ex: I onda?

Dr. Thürmann: Bio je to trenutak rođenja Njemačke.
Ex: Kako? Zar Njemačke prije toga nije bilo?
Andreas: Bilo je, ali drukčije. Bile su to brojne male države, ali ne jedna država.
Dr. Thürmann: A Berlin je bio od 1871. glavni grad Njemačke.
Ex: Bio ili jest?
Andreas: Oboje.
Ex: To ne razumijem...

Dvadeseta lekcija
Prije nego što je došao zid...

Andreas objašnjava Ex kako su nakon Drugog svjetskog rata postojale dvije njemačke države. I Berlin je bio podijeljen na Istočni i Zapadni. Od ujedinjenja dviju država Berlin je ponovo glavni grad Savezne Republike Njemačke. Vlada je 1999. godine svoje sjedište iz Bonna preselila u Berlin.

Ex: Je li Berlin sad glavni grad ili nije?
Andreas: Dakle: Berlin je do 1945. bio glavni grad. Nakon toga bile su dvije njemačke države: Savezne Republika Njemačka, SRNj, i Njemačka Demokratska Republika, NjDR. I dok su postojale te dvije države Bonn je bio glavni grad Savezne Republike, a Istočni Berlin glavni grad DDR-a.
Ex: A danas?
Andreas: Od ujedinjenja 1990. godine Berlin je ponovo glavni grad Njemačke.
Dr. Thürmann: Ispričavam se, gospodine Schäfer. Prije nego što odemo dalje htio bih Vam pokazati Brandenburška vrata. Dođite, silazimo.

Dr. Thürmann priča o zidu koji je od 1961. do 1989. godine dijelio Berlin.

Dr. Thürmann: To su dakle Brandenburška vrata. A ovdje je stajao zid. Kada sam ja došao u Berlin, zida još nije bilo. A zatim, odjednom, preko noći, bio je tu. To je bilo strašno. Prije nego što je tu bio zid, ovdje se puno toga događalo: Prolazilo se kroz Brandenburška vrata s istoka prema zapadu, sa zapada prema istoku. Ali odjednom to više nije bilo moguće. Gotovo trideset godina most je stajao ovdje. Odjednom se više nije moglo ići dalje, ulice su jednostavno bile prekinute.
Ex: Ja uopće ne vidim zid.
Dr. Thürmann: On je nevidljiv, kao ti Ex. On je samo još suvenir...
Berlinski uličnI prodavač: Komad zida, ekstra za vas, suvenir: komad zida, samo tri marke. Kupite sada komad zida prije nego što bude kasno.

Dvadeset i prva lekcija
Sve će biti vrlo skupo

Andreas intervjuira nekoliko Berlinčana. Postavlja im pitanje što misle o odluci da Berlin ponovo postane glavni grad Njemačke. Jedna Berlinčanka je oduševljena.

Andreas: Berlin će ponovo biti glavni grad Njemačke. Što mislite o tomu?
Berlinčanka: Što mislim? Pa, super! Konačno ponovo metropola.

Andreas nastavlja razgovor s jednim Berlinčaninom. On vidi negativne strane te odluke.

Berlinčanin: Držim da to uopće nije dobro. Stanovi će postati skuplji, hrana, vožnja autobusom – sve će biti znatno skuplje. Vidim u tome samo negativnosti.

Taksist u sljedećem razgovoru drži da su prednosti izraženije.

Taksist: Kao taksist nemam ništa protiv. Zaradit ću nešto malo više novca. A Berlin će biti internacionalan. Sigurno ću morati početi učiti strane jezike...

Starija dama, sljedeća Andreasova sugovornica, ističe značenje te odluke za Europu.

Žena: Mislim da je odluka dobra, čak vrlo dobra. A znate li zašto? Zato jer je to dobro za Europu. Berlin se nalazi u zapadnoj Europi, a istodobno leži dosta istočno. Tako Berlin može biti most prema istoku.

Jedan mladić strahuje za gubitak određenog dijela atraktivnosti berlinske scene koja je bila poznata kao liberalna i "alternativna".

Mladić: Uopće to ne smatram dobrim! Ovakve scene kakva je sada uskoro više neće biti. U Berlin smo ipak došli jer je ovdje bilo toliko puno slobode. Zvuči apsurdno, ali u Berlinu je usitinu bilo puno slobode!

Dvadeset i druga lekcija
Berlin Alexanderplatz

Andreas piše pismo svojim roditeljima u kojem opisuje kakav je dojam na njega ostavio Alexanderplatz *iz istočnog Berlina.*

Andras piše: Dragi roditelji,
danas sam bio u istočnom Berlinu, na slavnom Alexu. Još izdaleka se vidi visoki televizijski toranj. Visok je 365 metara! Iskreno rečeno: bio sam razočaran. Alex je jedan veliki trg, velik i kolosalan, ali prilično prazan – ne voze automobili, samo nekoliko pješaka hoda amo-tamo.
Znam naravno da se Alex od 1964. godine vrlo promijenio. Tada su izgrađeni mnogi neboderi, primjerice, hotel *Stadt Berlin* – impozantan i ružan. Uostalom kao i ostali neboderi... Na samom kolodvoru *Alexanderplatz* je drukčije. Da, još uvijek postoji, taj stari kolodvor. A tamo je sve puno života. Vani su brojni kiosci u kojima se može kupiti sve što je moguće: odjeća, posuđe, voće, povrće, različita jela...
Jeste li znali zašto se taj trg zove *Alexanderplatz?* Ne? Ali ja (znam)! Kada je ruski car Aleksandar Prvi 1805. godine posjetio kralja u Berlinu, trgu su dali ime *Alexanderplatz.*

Andreas zamišlja kako je nekoć izgledao život na Alexanderplatzu.

Andreas dalje piše: Prije je Alex uistinu bio središte Berlina. Ovdje se spajalo devet ulica i ljudi su bili posvuda: bili su na ulicama i tamo su prodavali svoju robu – novine, cigarete, odjeću, ugljen, drva... Bili su u krčmama, pili su pivo i pričali... Teško su radili.
Otkuda sve to tako točno znam? Kupio sam Döblinovu knjigu *Berlin Alexanderplatz.* Tu je riječ o jednom jednostavnom uličnom prodavaču na Alexu. A on je od života htio imati više nego samo kruh i maslac... To se može i razumjeti, ili? Danas idem pogledati Fassbinderov film *Berlin Alexanderplatz.* Vidite, meni je dobro.

S ljubavlju
vaš Andreas

Dvadeset i treća lekcija
Poznata bolnica Charité

Andras, Ex i dr. Thürmann nalaze se u istočnom dijelu Berlina, točno ispred bolničkoga kompleksa Charité gdje je nekada radio dr. Thürmann. Raspravljaju otkuda dolazi naziv te klinike.

Ex: Gledaj, tamo gore, velika slova. *(čita)* Cha-ri-té.
Andreas: Charité, Ex, Charité.
Dr. Thürmann: Da, to je slavna Charité, svjetski poznata bolnica. Tu sam i ja radio.
Andreas: Zašto se zove Charité?
Dr. Thürmann: Ni ja ne znam baš točno, mogu samo pretpostavljati: Charité je vrlo stara, gotovo 300 godina. A tada, 1710. godine, kada je Charité osnovana u Berlinu je bilo puno Francuza.
Ex: Charité je dakle na francuskom?
Andreas: Da.
Ex: I što to znači?
Andreas: Milosrđe.
Ex: Molim?
Andreas: Suosjećati, pomagati bolesnima.

Dr. Thürmann pripovijeda o povijesti bolnice.

Andreas: A zašto je Charité toliko slavna?
Dr. Thürmann: Charité je bio svjetski poznati istraživački centar: Vrlo rano su se ovdje izvodile složene operacije. Ali ne samo to: postojalo je slobodno istraživanje, ovdje su radili vrlo dobri liječnici – a nekoliko ih je dobilo Nobelovu nagradu.
Andreas: Ali sada sve izgleda prilično staro.
Dr. Thrümann: Naravno! U vrijeme nacizma morali su otići židovski liječnici, a kasnije su mnogi liječnici otišli na Zapad. Bilo je suvremenih uređaja, standardi medicine bili su dobri, ali se više nije toliko istraživalo.
Andreas: A danas?
Dr. Thürmann: Čuo sam da postoji neka inicijativa mladih liječnika: oni žele ponovo oživjeti tu staru kuću bogatu tradicijom.
Andreas: Novi duh u starim zidovima?
Dr. Thürmann: Da, tako se to može reći.

Dvadeset i četvrta lekcija
Mrtvi nisu uvijek mrtvi

Andreas bi htio pogledati poznato groblje u istočnom Berlinu Dorotheenfriedhof. *Tamo su među ostalim, pokopani filozofi* Fichte *i* Hegel, *pisci* Brecht, Heinrich Mann, *glazbenik* Eisler, *glumica* Helene Weigel ... *Ex i Andreas prolaze tim grobljem. Ex želi znati zašto Andreas ide na neko groblje.*

Andreas: Danas bih htio otići na groblje, na *Dorotheenfriedhof.*
Ex: Groblje?
Andreas: Tamo su pokopani mrtvi. Zar ti to ne znaš?
Ex: A što ćeš kod mrtvih ljudi? S mrtvima se više ne može pričati!
Andreas: Ah, Ex! Kako da ti to objasnim? Mrtvi nisu uvijek mrtvi, neki žive i dalje: u mojim sjećanjima, svojim pjesmama, u svojim tekstovima. Ideš li?
Ex: Da, to baš želim vidjeti. Nikada još nisam bila na nekom groblju.

Ex čita imena mrtvih na nadgrobnim pločama. U emisiji se mogu čuti i ulomci iz djela nekih od preminulih.

Ex: *(čita)* Johann Gottlieb Fichte, 1762.–1814.
Ex: *(čita)* Georg Wilhelm Hegel, 1770.–1831.
Ex: *(čita)* Bertold Brecht, 1898.–1956.

Andreas: *(citira ulomak iz Brechtove pjesme* An die Nachgeborenen – *"Rođenima poslije")*

Ex *(čita):* Helene Weigel-Brecht, 1900.–1971.

Ulomak pjesme majke Courage iz Brechtovog djela Mutter Courage und ihre Kinder – "Mati Courage i njezina djeca" pjeva *Helene Weigel.*

Ex: *(čita)* Hanns Eisler, 1898.–1962.

Therese Giehse pjeva *Die Ballade vom Wasserrad* – "Baladu o vodeničnom kolu" iz Brechtovog djela *Die Rundköpfe und die Spitzköpfe* "Okrugloglavi i špicoglavi" koju je uglazbio *Hanns Eisler.*

Ex: *(čita)* Heinrich Mann, 1871.–1950.

Marlene Dietrich pjeva pjesmu *Ich bin von Kopf bis Fuß auf Liebe eingestellt* iz filma *Der blaue Engel* – "Plavi anđeo" snimljenom 1930. godine prema romanu *Heinricha Manna Professor Unrat.*

Dvadeset i peta lekcija
Za početak očekujem manje zadaće

Andreas i dr. Thürmann razgovaraju o planovima za budućnost. Dr. Thürman nudi Andreasu da istražuje za njegovu knjigu o alternativnoj medicini.

Dr. Thürmann: Dakle, još jednom dobro došli u Berlin! Sjedite!
Ex: I ja?

Dr. Thürmann: Da, i ti, ti nevidljiva! Vidjeli smo puno od Berlina, ali o nama nismo uopće još govorili. Kako ide? Kako je s Vašim studijem?
Andreas: Hvala, dobro mi ide – a i studij ću uskoro završiti.
Dr. Thürmann: A zatim? Što će te onda raditi?
Andreas: Ne znam još. Mislim na posao u nekim novinama ili na radiju. Ali prvo očekujem manje zadaće.
Dr. Thürmann: Možda biste mi mogli pomoći pri mom radu?
Andreas: Rado!
Dr. Thürmann: Znate, htio bih napisati jednu knjigu – o alternativnoj medicini.
Andreas: Što to znači?
Dr. Thürmann: Mislim homeopatiji. Uvjeren sam u izliječenje uz pomoć prirode. A za to su mi još potrebni intervjui. Zar ne biste istraživali za mene – intervjuirali liječnike, pacijente, tražili članke?
Andreas: To bih rado učinio. Ali morate mi to još točnije objasniti.

Dr. Thürmann priča o svojim pacijentima – daje i naslutiti da bi možda mogao Ex učiniti vidljivom...

Andreas: Rekli ste da ste i Vi radili u bolnici *Charité*.
Dr. Thürmann: Da, ali je to bilo davno. Tada sam još bio mlad.
Andreas: A što ste tamo radili?
Dr. Thürmann: Puno, puno toga! Imao sam vlastitu ordinaciju. Nju imam još i sada. Imao sam i puno pacijenata, mladih i starih. To je vrlo lijepo.
Ex: Pacijenti su lijepi?
Dr. Thürmann: Ne, Ex, nisam tako mislio. Rad je lijep. Mogu pomoći ljudima – možda i tebi!
Ex: Meni? Kako meni?
Dr. Thürmann: Možda te mogu učiniti vidljivom?
Ex: Ne, ne, želim ostati nevidljiva.
Andreas: Ali ja bih te rado htio vidjeti!
Ex: Ali ja ne!

Dvadeset i šesta lekcija
"Wir wollen doch einfach nur zusammen sein"
Mi samo želimo biti zajedno

U ovoj lekciji emitira se pjesma Ude Lindenberga. Tekst pjesme ispisan je samo u izvorniku, na njemačkom jeziku.